

Sosiaalipedagogiikka epäoikeudenmukaisuuden ja haavoittuvuuden kohtaajana

Xavier Úcar, Barcelonan autonominen yliopisto

1

- En ajattele itseäni sosiaalisena olentona vaan olentona, joka kykenee tekemään valintoja, jotka voivat muuttaa toimintaani, todellisuuttani ja aikomuksiani (Touraine 2013, 298).

2

Rakenne

- Poliitiikka ja pedagogiikka: tehtäviä ja toimintahäiriöitä
- Osallistujat sosiaali-kasvatuksellisessa suhteessa
- Sosiaalipedagogiikka eriarvoisuuden ja sosiaalisen haavoittuvuuden kohtaajana
- Sosiaalipedagogiikan haasteita: liittyen päätöksiin, valintoihin ja muutoksiin

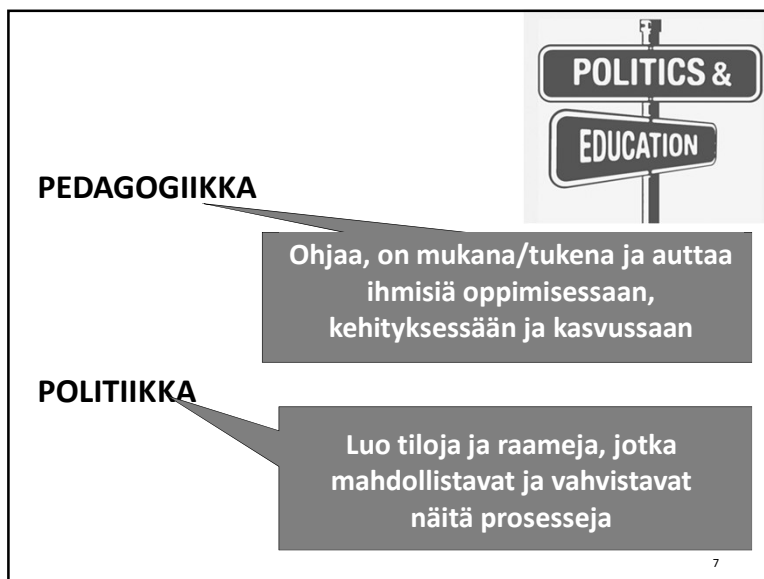
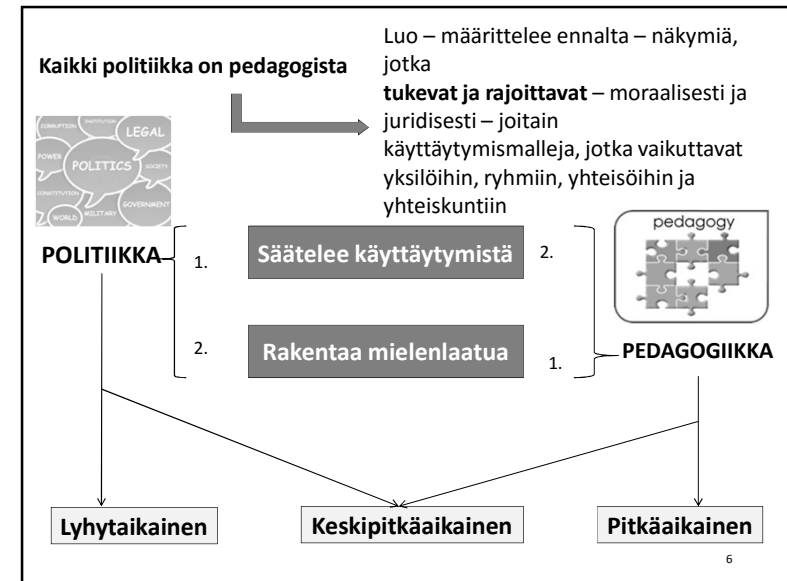
3

Poliitiikka ja pedagogiikka: tehtäviä ja toimintahäiriöitä

4

- Sosiaalipedagogiikka (SP) on suurimman osan historiastaan toiminut sosiokulttuurisilla alueilla, joita luonnehtivat ongelmalliset tilanteet (puutteet, ristiriidat, haavoittuvuus tai ongelmat)
- Vain tähän sosiaalisen tulkintaan keskittynyt SP on helposti ymmärretty pedagogiikkana, joka toimii yksinomaan tarvitsevien, puutteiden ja sosiaalisten ongelmien parissa.
- SP:n päämäärä on toimiminen subjektien kanssa, jotka elävät hyvin monimutkaisissa sosiokulttuurisissa ympäristöissä ja jotka voivat kärsiä tai olla kärsimättä tästä monimutkaisuudesta johtuvista ongelmista
- Monissa tapauksissa ongelma ei ole pedagoginen vaan poliittinen

5

Osallistujat sosiaaliskasvatuksellisessa suhteessa

8

- Ammatillisina meidän ei pidä olla emmekä me voi olla niitä, jotka kiskovat ihmiset pois haavoittuvista tilanteista.

Heidän täytyy tehdä se itse.

***Voit johdattaa hevosen veden luo,
mutta hevosen täytyy päättää
juoda*** (Claxton, 1984).

- SP ei muodostu kasvattamisesta vaan siitä, että saa ihmisen valitsemaan ja päättämään tulla kasvatetuksi/ valitsemaan ja päättämään, että kasvaa
- Emme halua olla aina vain potilaita, vastaanottajia, informantteja, katsojia, asiakkaita, äänestäjiä tai käyttäjiä.

9

Osallistujiin liittyviä sosiaalipedagogisia periaatteita

1. Me ihmisinä olemme päähenkilöitä omassa elämässämme
2. Me opimme, kasvamme ja tulemme paremmiksi tekemällä; toimimalla fyysisissä ja sosiokulttuurisissa ympäristöissämme
3. Ihmisten väliset suhteet ovat välittäjiä oppimisessamme
4. Kukaan ei kasvata ketään aivan kuin kukaan ei myöskään voimaannuta ketään.

10

Sosiaalipedagogiikka eriarvoisuuden ja sosiaalisen haavoittuvuuden kohtaajana

11

- Auttaa ja tukea ihmisiä kehittämään itseään
- Laajentaa heidän toimintamahdollisuuksiaan ja olla heidän tukena prosessissa valitsemassa toimintaa, joka parhaiten voisi auttaa parantamaan heidän ja heidän yhteisönsä tilannetta
- Valinnan pedagogiikkaa, joka pyrkii olemaan yksilöiden ja yhteisöjen tukena heidän päätöksissään ja valinnoissaan, mikä voisi olla heille parasta.

12

- Meidän täytyy muuttaa tapojamme katsoa yksilöitä ja yhteisöjä, joiden kanssa työskentelemme, erityisesti niitä, jotka elävät riskialttiissa tai haavoittuvissa tilanteissa
- Ei ole niinkään kyse sen tarkastelusta, mitä ihmisiltä puuttuu, mitä he tarvitsevat tai mitä ongelmia heillä on, vaan sen näkemisestä, missä he ovat vahvoja, mitä he arvostavat itsessään

13

OSALLISTUJAT SOSIAALIPEDAGOGISESSA SUHTEESSA

TARPEET	POTENTIAALIT <i>(kyvyt)</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Laittaa osallistujan epäsymmetriseen tilanteeseen sosiaalipedagogiin nähden 	<ul style="list-style-type: none"> • Laittaa subjektin symmetriseen suhteeseen • Voi tulla ponnahduslaudaksi tai vahvaksi motivation lähteeksi kasvulle ja itsensä kehittämiseksi
<ul style="list-style-type: none"> • Laittaa vastuun sosiaalipedagogisen suhteen tuloksista kasvattajalle 	<ul style="list-style-type: none"> • Laittaa vastuun suhteeseen, molemmille toimijoille: <i>"yhteinen kolmas"</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Se, mikä meiltä puuttuu, tekee meidät epävarmoiksi ja haavoittuviksi 	<ul style="list-style-type: none"> • Se, mitä meillä on ja missä olemme hyviä, antaa meille itseluottamusta ja tekee meistä vahvoja

14

Sosiaalipedagoginen suhde

- Sosiaalisen kasvatuksen tai sosiaalipedagogiikan tähtäimenä on aina ollut täyttää aukkoja tai korjata virheitä tai puutteita. Tämä voi johtaa toisen väheksymiseen.
- Meidän täytyy pyrkiä omaksumaan pedagoginen tähtäin, joka tunnustaa ja arvostaa toisen päätöksiä ja valintoja ja tukee heidän valmiuksiensa esiin nousemista ja kehittymistä.
- Sopivimmalta pedagogiikalta kohtaamiimme tilanteisiin näyttää pedagogiikka, joka pyrkii strategiseen kumppanuuteen ihmisen kanssa

15

Sosiaalipedagogiikan haasteita: liittyen päätöksiin, valintoihin ja muutoksiin

16

- Saada osallistajat haluamaan lähteä mukaan sosiaalipedagogiseen suhteeseen: se on päätös, joka alkaa muuttaa maailmaa, päätös muuttaa itseäni.
- Sosiaalipedagoginen suhde, joka perustuu jaettuun vastuuseen.
- Osallistajat eivät näe itseään vain saajina tai kohderyhmänä vaan osallistujina, joilla on kyky toimia itse ja muuttaa itseään paremmiksi
- Ymmärtää, että ihmisellä on täysi itsenäisyys valita ja päättää mitä tehdä riippumatta meidän toimistamme, ehdotuksistamme tai suosituksistamme
- Sosiaalipedagogi ei voi edellyttää muutosta muissa, jos hän ei pysty näyttämään sitä itsessään.

17

- Sosiaalipedagogiikan tavoite ei ole taistella eriarvoisuutta ja haavoittuvuutta vastaan, vaikka on selvää, että tämä on yksi sen toiminnan päätuloksista.
- Päättävä on auttaa ja olla tukemassa ihmisiä heidän prosesseissaan ja taisteluissaan, joissa he pyrkivät varustamaan itsensä kaikilla niillä oppimisresursseilla, jotka mahdollistavat ihmisarvoisen elämän.

18

- Kiitos paljon mielenkiinnostanne!
- <http://uab.academia.edu/xavierucar>

19